

31.10.2016

EOAK/3629/2016

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteri Matti Vartia

TARKASTUS: KESTILÄN VANKILA

Pöytäkirja

Tarkastuskohde	Kestilän vankila
Tarkastusajankohta	23.9.2016
Tarkastuksen suorittajat	Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja Oikeusasiamiehensihteri Matti Vartia
Osallistujat tarkastuskohteesta	Apulaisjohtaja - - -

Tarkastus oli ennalta ilmoitettu ja sen yleisenä tavoitteena oli tutustua Kestilän vankilan toimintaan ja vankien olosuhteisiin laitoksessa. Tarkastuksella ei pidetty vankivastaanottoa.

Kestilän vankilalla ja Oulun yhdyskuntaseuraamustoimistolla on yhteinen johtaja, joka on keskimäärin yhden päivän viikossa vankilassa. Kyseisenä päivänä johtaja työskenteli yhdyskuntaseuraamustoimistossa.

Vankilan paikkaluku on 46, joista naisvangeille on 12 paikkaa. Vankilan käyttöaste on ollut korkea ja paikat olivat lähes täynnä (paikalla 16.9.2015 oli 44 vankia). Ulkomaalaisia on vankilassa ollut vain vähän. Vankilaan ei ole sijoitettu järjestäytyneeseen rikollisryhmään kuuluvia.

Vankilassa on kymmenen asuinsolua, joista kuusi on miesten ja neljä naisten käytössä. Kestilän vankila on siitä poikkeuksellinen avolaitos, että sinne on sijoitettu sekä miehiä että naisia. Asiasta ei ole aiheutunut suuria ongelmia. Naisten asunnot ovat hiukan erillään miesten asunnoista. Kestilän lisäksi miehiä ja naisia on sijoitettu avolaitoksista ainoastaan Laukaan vankilaan ja Oulun vapauttamisyksikköön.

Vankilan apulaisjohtajan kanssa käytiin läpi vankilan tiloja. Vankila on osittain ympäröity metallilaidalla ja tiellä on sähköinen portti, mikä on avolaitokselle poikkeuksellista. Käytiin tarkastamassa ja tutustumassa muun muassa vankien asuinsoluihin, työtiloihin, liikuntasaliin, askartelu- ja musiikkitiloihin sekä tapaamistiloihin. Tilat olivat siistissä kunnossa.

Virtsanäytteenottotilassa näytteen antamisen valvontapaikkaa ei ollut erotettu peililasilla WC-tilasta. Valvonta tapahtuu siten samassa tilassa, jossa vanki antaa näytteen. Tila ei siten mahdollista näytteen antamisen hienotunteista valvontaa. Vankila on jo pitkään pyytänyt asianmukaista uutta näytteenottotilaa, mutta sen rakentamista on ilmeisesti lykännyt laajempien korjaussuunnitelmien keskeneräisyys. Apulaisoikeusasiamies katsoi, että avolaitoksissa tulisi ehdottomasti olla asianmukaiset virtsanäytteenottotilat ottaen huomioon, että avolaitokseen sijoittaminen edellyttää vangilta virtsanäytteen antamista ja kuinka usein ja paljon virtsatestejä niissä otetaan.

Vankilasta puuttuu myös asianmukaiset eristystilat, jonne vanki voitaisiin tarvittaessa sijoittaa ennen suljettuun vankilaan siirtämistä. Tilojen tarve ilmeni tarkastuksenkin aikana, kun yhtä suljettuun vankilaan siirrettävää vankia pidettiin erillään huoneessa, jossa on vain tavallinen ovi.

Kestilän vankila sijaitsee varsin syrjässä isoista asutuskeskuksista ja liikenneyhteydet sinne ovat heikot. Tarkastuksella tuotiin hyvänä puolena esille se, että paikan syrjäisyydessä on hyviäkin ja puolia ja vangit joutuvat mm. itse olemaan aktiivisia suunnitellessaan kulkemisiaan poistumisluvilla.

Vangit osallistuvat toimintoihin vankilan sisällä. EDU:n kuntayhtymä järjestää vangeille metalli-, artesaani-, puuartesaani- ja Valma-kursseja, joista jokaisessa on 9 paikkaa sekä atk-kurssin, jossa on 10 paikkaa. Sen lisäksi osa vangeissa työskentelee vankilan kunnossapitotöissä ja yksi tekee omaa työtä. Yhtään vankia ei ole siten toiminnoissa vankilan ulkopuolella opintoluvalla tai siviilitöissä. Kesällä metsähallituksen työkohteissa käy kuitenkin avolaitosmäärärahalta töissä 5-6 vankia.

Valvotussa koevapaudessa oli 13 vankia (16.9.2016). Valvotussa koevapaudessa olevien valvonnan hoitavat tukipartiot ja yhdyskuntaseuraamustoimistot. Vangin ei tarvitse tulla käymään Kestilän vankilaan myöskään päästäkseen ehdonalaiseen vapauteen, vaan asian hoitaa tukipartio tai vankia oleva vankila tai yhdyskuntaseuraamustoimisto.

Vangille annetaan haltuun vankilan omistama matkapuhelin. Vanki saa kuitenkin oman matkapuhelimensa mukaansa mm. poistumisluvalla. Vankilassa on yksi internet-yhteyksin varustettu tietokone vankien käytössä. Tietokoneella pääsee eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian sivuille, josta on mahdollista tehdä kantelu sähköisesti. Vangilla on mahdollisuus saada lupa oman tietokoneen käyttöön, jolloin sen käyttö tapahtuu erillisessä tilassa.

Kestilän järjestyssäännössä kiinnitti huomiota tietyt eroavaisuudet kaksi päivää aikaisemmin tarkastetun samaan rikosseuraamusalueeseen kuuluvan Ylitornion vankilan järjestyssäännöstä. Kestilän järjestyssäännössä tapaaja saa tuoda vangille enemmän tavoita ja mm. elintarvikkeiden tuominen on sallittua. Kestilän vankilan järjestyssääntöä pidettiin tältä osin parempana.

Vangit saapuvat vankilaan suoraan siviilistä kuin poikkeuksellisesti. Yleensä heidät määrätään ilmoittautumaan Oulun vankilaan, jossa tehdään päihdetestit ennen vangin siirtymistä Kestilän vankilaan.

Apulaisoikeusasiamies kiinnittää Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskuksen huomiota edellä todettuun virtsanäytteenottotiloista sekä eristystiloista.

Tarkastuksella ei ilmennyt muita seikkoja, jotka olisivat antaneet aiheita toimenpiteisiin.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Matti Vartia
Oikeusasiamiehensihteeri